

УДК 821.111
ББК 84(4Вел)
Д62

Серія "ENGLISH LIBRARY"
заснована 2014 року

Arthur Conan Doyle
**THE ADVENTURES OF SHERLOCK HOLMES.
THE RED-HEADED LEAGUE
AND OTHER STORIES**

Дойл, Артур Конан

Д62 Пригоди Шерлока Холмса. Спілка рудих та інші історії / Артур Конан Дойл ; пер. з англ. Миколи Іванова та Марії Головко. — К. : Знання, 2016. — 191 с. — (English Library).

ISBN 978-617-07-0150-3 (English Library)
ISBN 978-617-07-0388-0 (твірда палітурка)
ISBN 978-617-07-0389-7 (м'яка обкладинка)

У пропонованій збірці представлені найпопулярніші оповідання Артура Конана Дойла (1859—1930) про Шерлока Холмса. Тут відомий детектив уперше матиме справу з жіночою інтуїцією, що зруйнує його найпродуманіші плани, одягнені наречники на найзухвалішого лондонського злочинця, залишить за собою право не віддавати під суд винного в убивстві, безстрашно порине в боротьбу з могутньою світовою організацією та з'ясує обставини зникнення чоловіка однієї мілої жіночки. Його проникливий розум, приголомшильне логічне мислення та неймовірна спостережливість не перестають дивувати читача і розкриваються у цій збірці повною мірою.

ISBN 978-617-07-0150-3
(English Library)
ISBN 978-617-07-0388-0.
(твірда палітурка)
ISBN 978-617-07-0389-7
(м'яка обкладинка)

УДК 821.111
ББК 84(4Вел)

© Микола Іванов,
Марія Головко, переклад
українською мовою, 2016
© Видавництво "Знання",
редакція, оформлення, 2016

СКАНДАЛ У БОГЕМІЇ

I

Для Шерлока Холмса вона завжди була *тією* жінкою. Я майже не чув, щоб він називав її якось інакше. У його очах вона затъмарювала всіх інших представниць своєї статі, возвеличуючись над жіночтвом. Не те, щоб він відчував до Ірен Адлер щось на кшталт кохання. Будь-які емоції, а ця особливо, були ненависні його холодному, точному і водночас неймовірно врівноваженому розумові. Я б сказав, він був найдосконалішою мислячою і спостережливою машиною на світі, однак у справах любові — абсолютним невігласом. Він ніколи не говорив про кохання і схожі пристрасті без якоїсь насмішки та глузування. То був захопливий предмет для спостереження — чудова нарада зірвати пелену з людських мотивів і дій. Але для досвідченого мислителя допустити такі почуття до власного витонченого й точно налагодженого розуму означало б ввести відволікаючий чинник, який може поставити під сумнів усі його умовиводи. Від піщинки в точному інструменті чи тріщини в одному з потужних об'єктивів і то було б менше проблем, ніж від сильних емоцій у такої людини. І все ж таки для ньо-

го існувала одна жінка — уже згадана Ірен Адлер, особа з великою сумнівною репутацією.

Останнім часом ми з Холмсом рідко бачилися. Мое одруження віддалило нас одне від одного. Сімейне щастя й домашні інтереси, що неминуче з'являються в чоловіка, варто йому лише вперше обзвестися родиною, цілком поглинули мою увагу, тоді як Холмс, який відчував відразу до будь-яких форм світських посиденьок усім своїм богемним еством, залишався в нашій найманій квартирі на Бейкер-стрит серед купи старих книг, поперемінно тиждень по тижню впиваючись то в кокайном, то своїми амбіціями; то впадаючи в наркотичне забуття, то загоряючись нестимною енергією своєї допитливої натури. Його, як і раніше, усе ще вабили розслідування злочинів, і він скеровував свої неабиякі здібності й надзвичайну спостережливість, щоб відшукувати ниточки й розгадувати таємниці, на які махнула рукою офіційна поліція. Час від часу до мене доходили чутки про справи Холмса: як його викликали до Одеси для розслідування вбивства Трепофа, як він розплутав виняткову трагедію братів Аткінсонів у Тринкомалі¹, нарешті, як він близькуче виконав одне делікатне доручення для королівської сім'ї в Голландії. Однак, окрім цих звісток про його діяльність у щоденній пресі, я мало що знати про життя моого колишнього друга й товариша.

Одного вечора — 20 березня 1888 року — я повертаємся від пацієнта (я тоді відновив свою приватну практику), і мій шлях пролягав через Бейкер-стрит.

¹ Тринкомалі — порт на північному сході Шрі-Ланки.
(Тут і далі — прим. пер.)

Коли я проминав добре знайомі двері, які назавжди асоціювались в мене з моїм сватанням і жахливими подіями справи "Етюд у багряних тонах", мені раптом страшенно захотілося знову побачити Холмса й дізнатися, як він використовує свої надзвичайні здібності. Його кімнати яскраво освітлювалися, і, підвівши очі, я навіть побачив, як за занавісками двічі промайнув високий худорлявий силует. Він нетерпляче сновигав кімнатою, опустивши голову на груди й заклавши руки за спину. Мені, тому, хто знати усі його звички й химери, ці постава та рухи розказали чимало. Він був знову за роботою. Прокинувся від наявних наркотиками сновидінь і вже передчував нову справу. Я подзвонив у двері, і мене провели в кімнату, яка колись була й моєю.

Не скажу, щоб його переповнювали емоції. Таке з ним траплялося рідко; але, як мені здається, він був радий мене бачити. Без зайвих слів, але з добротою в очах він жестом запросив мене сісти, кинув мені свій портсигар і вказав на пляшки зі спиртом і сатуратор¹ у кутку. Потім підійшов до каміна й окинув мене своїм винятковим оцінювальним поглядом.

— Шлюб вам пасує, — зауважив він. — Здається мені, Вотсоне, з останньої нашої зустрічі ви погладили на добрих сім з половиною фунтів².

— На сім! — відповів я.

— А ю справді, трохи поспішив із висновками. Зовсім трішки, Вотсоне. І знову практикуєте, як я бачу.

¹ Сатуратор — апарат для насичення рідин вуглевислим газом.

² Фунт — одиниця виміру ваги у Великій Британії, що дорівнює 453,592 г.

Ви не казали мені, що знову збираєтесь впрягтися в робочий віз.

— Тоді як ви дізналися?

— Я бачу і роблю висновки. Також знаю, що ви нещодавно добряче намокли і що у вас страшенно незграбна й недбала покойка.

— Мій дорогий Холмс, — сказав я, — це вже за- надто. Якби ви жили кілька століть тому, вас би спалили на вогнищі. Ваша правда, у четвер мене занесло за місто і додому я повернувся мокрощий, як хлоощ, але, оскільки я змінив одяг, то навіть не уявляю, як ви про це дізналися. Що ж до Мері-Джейн, то вона невинуватна. Дружина вже робила її попередження. Але знову ж — хоч убийте, не знаю, як ви про це довідалися.

Холмс стиха засміявся і потер довгі жилаві руки.

— Немає нічого простішого, — сказав він. — Мої очі кажуть мені, що на внутрішньому боці вашого лівого черевика, якраз там, де падає світло від каміна, шкіру борознять шість майже паралельних подряпин. Вочевидь їх залишили, коли досить недбало зіскрібали з підошви засохлу багнюку. Отже, звідси я роблю два висновки: що ви гуляли при паскудній погоді й що ви тримаєте особливо шкодливий екземпляр лондонської прислуги, який псує вам черевики. Що ж до вашої практики, то, коли до мене в кімнату заходить джентльмен, від якого тхне йодоформом¹, в якого чорна пляма від нітрату срібла² на правому вказівно-

¹ Йодоформ — жовта кристалічна речовина з різким запахом; органічна сполука йоду, що використовується в медицині як антисептик для лікування ран, виразок тощо.

² Нітрат срібла — неорганічна сполука, що має антисептичну та антибактеріальну дію й використовується для припікання ранок.

му пальці й гуля справа на циліндрі, де він, вочевидь, склав свій стетоскоп, треба бути зовсім телепнем, щоб не зрозуміти, що переді мною представник медичної гвардії, що має значну практику.

Я не стримався і розсміявся, почувши, як легко він роз'яснив хід своїх думок.

— Коли я слухаю ваші пояснення, — зауважив я, — усе здається до смішного простим — здавалося б, я й сам міг з легкістю зробити такі ж висновки. Однак щоразу, як ви ошелешуєте мене своїми умовиводами, я почиваюся розгубленим, аж поки ви не поясните хід ваших думок. При цьому мої очі не гірші за ваши.

— Ще б пак, — відповів Холмс, закуривши сигару й сівши у крісло. — Ви бачите, але не помічаєте. У цьому вся відмінність. От скажімо, ви часто бачили сходи, що ведуть від коридору до цієї кімнати?

— Часто.

— Як часто?

— Ну, разів зі сто точно.

— Тож скільки там сходинок?

— Скільки? Я не знаю.

— Отож-бо й воно! Ви не помітили. Хоч і бачили. Ось про що я кажу. Я знаю, що їх сімнадцять, бо я не лише бачив, але й звернув увагу. До речі, оскільки вам подобаються такі маленькі задачки і ви вже задокументували кілька моїх дрібних пригод, вас може зацікавити оце.

Він кинув мені листок цупкого поштового паперу рожевого кольору, що лежав розгорнений на столі.

— Прийшло з останньою поштою, — сказав він.

— Читайте вголос.